

ТАФАККУР

ZIYOSI

ilmiy-uslubiy jurnal
Тафаккур зиёси 3/2020

БОШ МУХАРРИР
Шавкат ШАРИПОВ • педагогика ф. д., профессор

БОШ МУХАРРИР УРИНОСАРЛАРИ
Усможон ҚОСИМОВ • фил. ф. д.
Файрат ҚОДИРОВ • биология ф. н., доц

МАСЪУЛ ҚОТИБ
Фаррўх АҚЧАЕВ • тарих ф.б.ф.д. (PhD)

ТАРЖИМОНЛАР:
Навоз КАРИМОВ,
Эльдар ХАСАНОВ (рус тили)
Қамолiddин НОРМУРОДОВ (инглиз тили)

САХИФАЛОВЧИЛАР:
Гулноза ҚОДИРОВА
Сора НОҚУЛОВА

НАВБАТЧИ МУХАРРИР:
Феруза ЖУМАЕВА • филология ф.б.ф.д. (PhD)

Журнал андрозси Ахборот теологиялар марказида **Собир СИБАГАУЛЛИН** Собит ИХТИСОСИЕВОВ томонидан тайёрланди

Муассис — Жиззах давлат педагогика институти

Журнал йилда 4 мартаба (ҳар чоракда) чоп этилади.

Матбуатдан фойдаланилган кўчирма ва маълумотлар аниқлиги учун муаллифлар масъулдирлар.

Журналдан кўчириб босилганда мазба қайд этилиши шарт

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ АЪЗОЛАРИ:

Анатолий САДУЛЛАЕВ • тарих ф. д., академик
Комилжон ТОЖИБОЕВ • биология ф. д., академик
Жаҳ МИЛЛОЛИКОВ • INSHEA университети профессори (Франция)
Василий КОЧУРКО • Баранович ДУ профессори техника ф. д. (Белоруссия)
Гулсем ЛЕКЕРОВА • психология ф.д., профессор (Жан. Каолистан)
Фуркат ЖУРАҚУЛОВ • сийёсий ф. д., доцент
Ботир ТҲАТМИШЕВ • техника.ф.н., доцент
Сарвар НАЗАРҚОСИМОВ • социология ф. б. ф. д., (PhD)
Бахтиёр ТУРАЕВ • фалсафа ф.д., профессор
Бахти ОЧИЛОВА • фалсафа ф.д., профессор
Қозоқбой ЙҮЛДЎШЕВ • педагогика ф. д., профессор
Умарқо ЖУМАНАЗАРОВ • филология ф. д., профессор
Абдуғафур МАМАТОВ • филология ф. д., профессор
Раҳматулла БЕКМИРЗАЕВ • физика-математика ф. д., профессор
Ойбек АХМЕДОВ • филология ф.д., профессор
Гулчара АГЗАМОВА • тарих ф. д., профессор
Ҳамид МЕЛИЕВ • педагогика ф. н., профессор
Худайберган МАВЛОНОВ • биология ф. д., профессор а.б.
Кўчар ХАКИМОВ • география ф. н., профессор а.б.
Рустам АБДУРАСУЛОВ • психология ф. д., профессор а.б.
Зурра ЯХШИЕВА • кимё ф. д., доцент
Абдулқадир ХОТМАНОВ • фалсафа ф. н., доцент
Мухторбек ПАРДАЕВ • тарих ф. н., доцент
Рабибни ЮСУПОВ • техника ф. н., доцент
Олег КИМ • филология ф. н., доцент
Абдулва Шамсиев • иқтисод ф. н., доцент
Суннатullo СОМПОВ • филология ф. н.
Юндуб КАРИМОВА • филология ф. н.
Омон ИСАРОВА • филология ф. н.
Шерали АБДУРАИМОВ • педагогика ф. б. ф. д., (PhD)

Журнал Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий Аттестация комиссияси-нинг филология, фалсафа ва педагогика фанлари бўйича эксперт кенгаши (2018 йил 29 декабрдаги 260/Б-сон баёънома) тасвиби билан нашрлар рўққатига киритилган.

Журнал Жиззах вилояти Ахборот ва оммавий коммуникациялар бошқармасидан 2020 йил 25 апрелда 08-042 рақами билан қайта рўққатга олинган. Журналнинг халқаро ISSN рақами: 2181-6131

МАНЗИЛ: 130100, Жиззах шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, 4-уй, бош бино
ТЕЛЕФОН: (99872) 226 02 93, (99872) 644 84 44
ФАКС: (99872) 226 46 56

"ЖИЗЗАХ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ" МАТБАА БЎЛИМИ
Жиззах шаҳри, Шароф Рашидов кўчаси, 4-уй
2020 йил 25 сентябрь кунги босмамомага топширилди.
Қоғоз ёналиши А4 Ўқуртма:
Нашр адади: 100

ТАФАККУР ЗИЁСИ - илмий-усlubiy журнал 2020/3-сон

ТАБИИЙ ВА АНИҚ ФАНЛАР

ТУРИЗМ ГЕОГРАФИЯСИ: НАЗАРИЯ, АМАЛИЁТ ВА МЕТОДИКА

Усмонов Маъраб Рустамович - ўқитувчи, Жиззах Давлат педагогика институти, Шодорон Тошўял Амбиёвона - ўқитувчи, Жиззах Давлат педагогика институти.

АННОТАЦИЯ:
Ушбу мақлада туризм географияси, экотуризм ва рекреацияни ривожлантириш масалалари, тарихий обидалар, халқаро туризми ривожлантириш афзалликлари, экотуризмнинг географик хусусиятлари туғрисида маълумотлар таъин қилинган.

КЎЛИМ СУЗЛАР: туризм, халқаро туризм, экотуризм, тарихий обидалар, ландшафт, эйраттоқ, дарё ва қўйлар, тоғ туризми.

В данной статье рассмотрены вопросы развития географии туризма, экотуризма и рекреации. А также, освещены преимущественные задачи по развитию исторического туризма, международного туризма и экотуризма.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: туризм, международный туризм, экотуризм, историческое памятники, ландшафт, достопримечательности, реки и озера, горный туризм.

This article analyzes information on tourism geography, ecotourism and recreation, historical monuments, international tourism development benefits and geographical features of ecotourism.

KEY WORDS: tourism international tourism ecotourism, historical sites, beautiful places, landscapes, places of worship, rivers and lakes, mountain hiking.

Туризм ва хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш бўйича бир қанча қарор ва қарорлар чиқарилади. Бу ўз навбатида тарихий ва туристик масканларда хизмат кўрсатиш тармогини ривожлантиришни тақозо қилади. Ўзбекистонда ниятда кўп туристик ва рекреация масканлари мажмуҳи, аммо уларнинг барчасида ҳам сайёҳларни қўлиш ва хизмат кўрсатиш даражаси қониқарли ҳолатда деб бўлмади. Масалан, Фарлопон туманида яъни Маржонбўйда шифобахш радон газига бой, қўпгина касалликларга даво бўладиган иссиқ сув мажмуҳи. Бироқ у маҳаллий эҳлоқ томонидан қисман бошқа вилоятлар эҳлоқин томонидан фойдаланилади. Бу жойини бирик рекреация маскани сифатида шакллантириш мумкин. Бунинг учун хизмат кўрсатиш ва сервис хизматини тўри йўлга қўлиш ҳамда рекламага катта эътибор бериш лозим, ҳалос. Бундай масканлар маълумотида бисёр. Аммо ундан тўри фойдаланилаётми.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасининг туризм соҳасини жадал ривожлантиришни таъминлаш чора-тадбирлари туғрисида"ги 2016 йил 2-декабрдаги ПҚ-4861 сонли Фармони маълуматида туризмин, халқаро туризми ривожлантиришда тўб бўрилиши, янги босқичнинг эамини, истиқболли ишловларнинг шартлиларини яратди. Президент фармонида:
"Мамажадда туризмин жадал ривожлантириш, мажмуҳ ушбу туризм саломатини анда турик ва самарали фойдаланиш, аниқланган маданият-тарихий туризм билан биргаликда туризмнинг бошқа саломатия турларини
• эйрат қилиш, экологик, маърифий, эт-

нографик, гастрономик, спорт, даволаш-соғломлаштириш, қишлоқ, санат, шифобахш туризмин ва бошқа турларини жадал ривожлантириш, болалар, ўсимлар ва ёшлар туризминин, оилавий туризмин, кексалар учун иқтимоий туризми ривожлантириш.

• ички, кириш ва чиқис туризминини комплекс ривожлантиришнинг миллий ва худудий дастуриларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш" белгиланган.

Фармондан маълум бўладики, экологик туризми ривожлантириш маълумотида доларб муаммолардан ва экологик туризм табиат бағрига савабат ҳисобланганлигидан бу туризм тури афбатда рекреация билан болганан. Экологик туризм ва рекреация туризмларини ривожлантиришнинг жуда катта ресурслари ватанимида мажмуҳ ҳисобланганидан маълумотида ҳалқаро туризми ривожлантиришда янги истиқболли йўналишларни таъин қилишда экотуризм оқинини таъин қилиш миллий туризмдаги энг истиқболли йўналишлардан бири бўлиши ҳеч шубҳасиздир.

Туризм географияси (ТГ) иқтисодий ва иқтимоий географиянинг бир бўлиги бўлиб, у туризм маълумат ва минтақаларда сайёҳликнинг шаклланиш, ривожланиш ва худудий ташкил этиш хусусиятлари ҳамда қониқларини ўрганади. Туризм географияси худудий ҳаракат оқибатида, яъни ер қозининг турли томонларига географик маршрутлар уқоштириш асосида вуқудга келади. Бу асос минтақаларда хизмат кўрсатиш географиясини ташкил этиш ва ривожлантиришга ҳам сабабини бўлади.

Туризмнинг ривожини ўз навбатида жаинат

ТАБИИЙ ВА АНИҚ ФАНЛАР

ишлаб чиқаришнинг ўсишига, унинг тизимларини ақшиллашга, иқтисодий туризмга тўридан-тўри алоқадор бўлмаган соҳаларида ҳам меҳнат унумдорлигини оширишга қўмқлашади. Шунингдек, туристик истеъмол қўп бўлган иқтисодий жараёнларни рағбатлантиришда, нотуристик тармоқлар учун қўшмама бозор оқиди ва бу бевосита ишлаб чиқаришни ривожлантиришга олиб келади. Демак, туризм соҳасида қўшмама хизматларини пайдо бўлиши янги иш жойларини вуқудга келтиришга, туристларни жойлаштириш, оқибатларини, транспорт иш-матларини ташкил этиш, қўшмама хизматларини амалга оширишга имконият яратди."

Модомики, барча фанлар бир-бири билан узвий алоқадорлиқда ривожланар экан, туризм географияси ҳам қўпгина табиий ва гуманитар фанлар билан қўмқлашди, рекреация географиясини, табиий географиясини, ландшафтшунослик, ўлкашунослик, маълуматишунослик ҳамда иқтисодий, тарих, этнография, ҳуқуқшунослик ва бошқалар билан болги ҳудуд тармақий этади. Туризм географиясини ўз таъдиқот доирасида айнакда рекреация географиясини билан узвий болғидир. Сабаби ҳар қандай туристик сайёҳат давомидида қишлоқ маълум даражада дам олади, ўзга ўқини қўмқлаштириш тикландилар. Айнак таъдиқот, яъни дам олиш, даволашни пайдо албатта вақт-вақти билан тури сайёҳлик таъдиқотлари ўқинилди, маршрутларга чиқилди. Шу жиҳатдан бу ёки тармоқ бир-бирини тўлдириб туради. Сайёҳат инсон тафаккурини кенгайтириди, дунёни таъин аниқлашга хизмат қилади. Қишлоқлар ер қозининг бир бирига ўқаш бўлмаган жойларини қўришни хошлашди. Демак, бирор худуд ёки минтақалар сайёҳатга чиқишда табиий шароит катта аҳамиятга эгадир. Аксаринг сайёҳлар буш пайтларда табиат қўйида дам олиш, оқимлақ қилиш, спорт ва бошқа машғулотлар билан шуғулланишни исташади ҳамда соғлиғини тикландилар. Шунинг учун ҳорқий давлатлардаги қўплай туристик фирма ва қониқларинг кенгроқ буюмларидан фойдаланишга ҳаракат қиладилар. Бу ўринда Жануби-шарқий Осиё, Африка, Марказий ва Жанубий Америка, Австралия ва Океания давлатлари туристик фирмалари ўз харидорлари бўлган Европа ва Шимолий Америка мамлакатлари сайёҳларини кўпроқ табиатга ўзал ҳамда экотик жойларини кўрсатишга катта эътибор қарагати."

Денгиз бўйи, ўрмон, тоғ ва тоғолди районлариди давлатлар, ўрта денгиз ҳаврасида жойлашган ҳамда Малайзия, Индонезия, Сингапур ва бошқа шунга ўқаш мамлакатлар сайёҳларни қанг жалб қиладу. Бу, ўз навбатида, табиий туристик имкониятнинг ўқорилгидан далолат беради. Шунингдек, тоғ табиати, ландшафти, рельефи, иқлим, тоғ спортини ва бошқа хусусиятлари билан сайёҳларни ўзига қизиқтиради. Бундай тоғ туризми Европанинг Альпиди, Осиёнинг ҳимо-

ТАБИИЙ ВА АНИҚ ФАНЛАР

лойида, Африканинг Атлас тоғларида, Американинг Кордильера тоғларида ривожланган.

Туризмнинг иқтисодий географик жиҳатдан баҳоланша ақри ва унинг ҳўжалиқ фойлиятининг ўқилиш табиати, табиий муҳитга сайёҳий таъсири ўрганилиши, табиий географияда эса атропо-муҳит, табиий ҳўжалиқлар ва ландшафтларнинг антропоген оқил таъсирида ўзгариши билан болги муаммолар таъин этилади. Ушбу масалалар билан туризмнинг табиий табиатинг энг янги йўналишларидан бири "экотуризм"нинг асосий мақсади туристик маршрутларни худудий ташкил этишда атропо муҳитини, табиий муаммоларини сақлаб қўлишга эътиборни қўмқайтиради. Шу нуқтан назардан экологик туризм уқумий экологик муаммоларини ечини билан ўйеулашиб кетади. Бунда туризм ландшафтлар ақтинимида туристик саломатиядан уларга зарар қўрсатмаган ҳўлда фойдаланиш жиҳдий аҳамият касб этади. Бу асос 1992 йилда Рио-де-Жанейрода БМТ-нинг атропо муҳитини муқофаз қилишга бағишланган конференциясида қабул қилган "барқарор ривожлантириш" тамойилига мувофиқ келади.

Туристик сайёҳатларга чиқишдан мақсад сайёҳат пайтда янги жойларини қўриш, табиат ўзаллиқидан, тоза тоғ ёки ўрмон ҳаврасидан бақра олиш, вайой табиат бағрида дам олиш, шунингдек, ўзга ҳалқ урф-одати, маданияти, санъати, тарихий обидаларини қўришдан иборатдир. Ёнибарин, экологик тоза худуд ақиний табиат ва бошқа рекреация ресурсларини экотуризмнинг муқим объекти бўлиши билан бирига, яъни вақтда экологик таин худудларини ҳам таъдиқ қилиш аҳамиятдан холи эмас.

Республиканимиз тарихий, археологик, архитектура, санъат, муқим ва бошқа туристик имкониятларга ниятда бой. Бундан ташқари, Ўзбекистоннинг бетакрор табиати, тоғ ва дарёлари, қўп ва воялари, қўп ва ландшафт эъланлари асосий рекреация ресурсларидир. Уларни экотуризм нуқтан назардан ўрганишга катта иқлимий ва амалий аҳамият касб этади.

Республиканимиз ҳам қатор катта ва қичиқ дарё ва қўйлар, сув омборлари мажмуҳ бўлиб, уларнинг туристик саломатини ҳарқанда унча қўнғилдиқиде эмас. Ёнибарин, бундай гидрологик объектлардан самарали фойдаланиш учун аввало қич қўлнамлар географик ва картографик таъдиқотлар ўқатиш, сайёҳлик билан шуғулланганидан фирма ва қониқларинг қизиқтишини ошириш лозим. Масалан, Жиззах шаҳри ва унинг атропо қўп ва болғари ниятда туризм учун қўйла. Аммо шаҳарини қосиб ўтган Санъор дарёсини қирқоқларига фақатгина тартибсиз маъсурий, маҳаллий сайёҳлар қелиб кетади, холос. Вақолонки, шаҳарини қўй туристик имконияти ва денрографик оқинини ҳисобга олиб, Санъор дарёсини соқилди, Жиззах денгизини (Жиззах сув омбори)

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасининг туризм соҳасини жадал ривожлантиришни таъминлаш чора-тадбирлари туғрисида"ги Фармони 2016 йил 2-декабрдаги ПҚ-4861.

2. Усмонов М.Р. Туризм географияси: Руяи қўлиш. Самарқанд, СМДУ, 17 б.

3. Комилжон Ф. Усмонов ва истрапон бўлиди. - Т.: Ўқитиш, 2002. - 125 б.

4. Ўзбекистон С.Р. География: туризм: теория, методика, амалиёти. 2000 - 336 с.

5. Соқиев А., Қўрибаева Л. Иқтисодий географиянинг таъдиқот ва ақлиқ масалалари. - Т.: 1999 - 218 б.

ва бошқаларда туристик хизматни йўлга қўйиш мақсадага мувофиқ бўлар эди.

Ўзбекистоннинг бой тарихи, унинг босиб ўтган йўли ва шон-шувратидан далолат берувчи тарихий обидалар узоқ йиллардан бери сақланиб келинмоқда. Бироқ, кейинги йилларда аҳоли сони ва эҳтиёжнинг ўсиши, шаҳарларнинг кенгайиши ва ривожланиши (урбанизация) sanoat ҳамда транспортнинг кенгайиб бориши таъсирида бундай обидаларда экологик вазиятнинг кескинлашуви юзага келмоқда. Демак, айтиш мумкинки, табиий муҳит, табиат билан жамият ўртасидаги номуносиблик оқибат экологик вазиятнинг ёмонлашуви, экологик вазиятнинг салбий кўринишлари вуқудга келтиради.

Тарихий ёдгорликлар билан танишиш республикамизда жуда кўп бўлган қадимий шаҳар қаробаларини бевосита кўриши ҳам назарда тутилади. Шу жиҳатдан Ахси, Афросиёб, Айвандия, Кампирқалъа, Тупроққалъа, Поп, Насаф, Косонсой каби шаҳар қаробилари сайёблар диққатини ўзига жалб қилиши мумкин. Тог элтуризмининг бевосита табиат билан инсон ўртасида узаро тўқнашувни қай тарзда кечishi билан боғлиқ. Юртимиздаги қўлаб табиат гушалари борки, у бевосита сайёбларнинг дам олиши ва соғломлаштириш вазифасини бажаради. Винобарин, тоғ ҳудудидagi хушманзара жойлар чет эллик сайёблар учун оқинмаган кўриқдир. Биз уларни қизиқтира олам, ҳар бир сайёбни табиат қўйида дам олиши ва соғлигини тиклашга эриша олам элтуризмининг имкониятлари ниятда кенгайтирилади. Аммо бунинг учун экологик вазият ва туризм хизматини яқин-

лаш талаб этилади. Маҳаллий сайёбларнинг маъсумин дам олиш пайтларидаги тартибсизлиги натижасида ўсимлик ва ҳайвонот дунёсининг пайдох қилиниши, дала, равоҷ, қийик ўти, тоғ пинди каби ноб, табиатда фойдаланиладиган ўсимликларнинг йиқ қилиниши шу жойларда ноҳус экологик вазиятнинг юзага келтиради. Бундай ҳудудларни қўриқлаш, авайлаб асраш, дам олишни ва туристик маршрутларни тузиш ташкил этиш лозим. Шу мақсадда элтуризтик тадқиқотлар ўтказиш ва қўйидаги тадбирларни амалга ошириш мақсадага мувофиқдир:

- Тоғлардаги хушманзара ва ноб табиат объектларини яқин жикатдан ҳимоя қилиш;
- Тоғлардаги хушманзара ва ноб табиат объектларини яқин жикатдан ҳимоя қилиш;
- Тоғ элтуризмининг тартибсизлигини давлатда таъбиротиловчи қилиш чикари қилава йўлга қўйиш;
- Вилоят ҳудудидagi табиий ёдгорликлар, қорлар, чўчиқлар, қалъалик чинорлар, қорқоғон ва соғломлаштириш жойлар даи сайёбларга йўл қўйиш;
- Хулоса сифатида таъкидлаш мумкинки, туризмни ривожлантириш мақсадида унинг экологик томонларини географик жиҳатдан илғим ўрганиш қолажада катта эҳтиёт касб этилади.

Такриҳчи: г.ф.н. О.Л.Мухамедов

*****

КИМЁ ТАЪЛИМ СИФАТИНИ ОШИРИШДА ЎҚИТУВЧИНИНГ ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТИНИ ПЕДАГОГИК АСОСЛАРИ

Даминов Гулом - к.ф.н, Жиззах давлат педагогика институтини Шарипов Шакият - к.ф.н, Жиззах давлат педагогика институтини Абдураҳмонов Барот - к.ф.н, Жиззах давлат педагогика институтини

АННОТАЦИЯ:

Ушбу мақлада асосан кимё фанини ўқитишда инновацион тажрибаларни қўллаш методларини назарий асослари келтирилган. Инновацион таълим жараёнида таълим жараёнида унинг шахсий қизиқишларини илҳом қилишга айлантиради. Албатта инновацион ҳосил қилиш ва унга ўқувчи қизиқишини кам ёки кўп билиши ўқитувчининг мақоратига боғлиқ. Таълим турли босқичларда амалга оширилади.

КАЛИТ СЎЗ: модернизациялаш, технология, педагогик технология, таълим жараёнини текологичлаштириш, инновация, новация, инновацион таълим технологиялари, инновацион жараён, таълимий инновацион жараён, таълимий инновацион жараён босқичлари.

Эта статья в основном представляет собой теоретическую основу для применения инновационных практик в преподавании химии. Только инновации сохраняют интерес студента к процессу обучения, превращая его в личное дело во внутреннюю потребность. Конечно, это зависит от умения учителя создавать инновации и проявлять к ним более или менее интерес студентов. Обучение происходит на разных этапах.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: модернизация, технология, педагогическая технология, технологизация образовательного процесса, инновации, инновационные образовательные технологии, инновационный процесс, образовательный инновационный процесс, этапы образовательного инновационного процесса.

МУНДАРИЖА

Исмолов И.Х. • Ўзбек тилида ер сатхи кўринишларини инфодалоичи атов бирликлари ва географик терминлар мурасбати .....91.

Саримсақова Д.М. • The forming sociolinguistic competence of future english language teachers through the use of authentic materials .....94.

Дадабоев Ҳ.А. • Немотиорованные термины узбекского языка.....96.

Каримова З.О. • Значение использования Интернет-ресурсов на занятиях иностранного языка.....101.

Бойматов А., Пардаев М. • Немис тилида туркий сўзларнинг фонетик ассимиляцияси.....102.

Жўраев М. • Комедия жанри ва танқидчилик.....105.

Жумаева З.Ш. • Фразеологические антонимы русского и узбекского языков.....108.

ТАБИЙ ВА АНИҚ ФАҢЛАР

Каримов О.О. • Замонавий 3D-принтерлардан фойдаланиб ўқувчиларнинг иккидорлик қобилиятларини ривожлантириш .....111.

Эсонқуллова Д.С., Камолова Ш.Н. • Бошланғич синф ўқувчиларининг экологик маданиятини шакллантиришнинг мазмун моҳияти.....114.

Усмонов М.Р., Шогдорлов Т.А. • Туризм географияси: назария, амалиёт ва методика.....117.

Даминова Г., Шарипов Ш., Абдураҳмонов Б. • Кимё таълимида ўқитувчи инновацион фаолиятининг педагогик асослари.....119.

Қурбонов Э.Қ., Парманов А.А. • Минковский фазосида циклик сиртлар.....123.

Алимов Б.Н., Қаршибоев О.Ш. • Умумий ўрта таълим мактабларида математикани ўқитишда қоморлардан фойдаланиш.....125.

Ҳасинов К.М. • Форш тоқиклари: Ҳудудий жойлашуви ва айрим этнографик хусусиятлари.....128.

ЕШ ТАДҚИҚОТЧИЛАР

Зарипова Р.И. • Фразеологик бирликларга хос тил нормалари.....133.

Абдуллаева Н.М. • Интеграциялашган таълимнинг моҳияти.....135.

Абдуллаева Д.С. • Зулфия Қуролбой қизининг "Хилола" ҳикоясида психологизм.....138.

Даминова Ю.С. • Профессионал таълим муассасаларида ёш педагогларнинг касбий мослашувчанлигининг ташкилий-педагогик жиҳатлари.....141.

Орипова Ф. • Шахс интеллектуал ва экодий фаиллатларини шакллантиришда тафаккур идрои тарбияси .....144.

Арчабаева Н. • Дейксис ҳадисасининг лисоний моҳияти.....147.

Солтйиёнов М.Э. • Фольклор матнда концептуал майдон таҳлили намуналари (ривоятлар исосида).....151.

Соқибоев Э. • Тура Сулаймоннинг баҳор ҳақидаги икки шеъри хусусида.....153.

Мадримова С.М. • Муртиб Хоназаробининг байзага қўчирилган газаллари ҳақида.....156.

Пардаева Н.Ф. • Анбар Отин "эжа байтлар"и бадиияти.....159.

Ганиева Г. • Ҳозирги замон инглиз ва ўзбек тилларида топонимларнинг лингвокультурологик жиҳатлари.....162.

Сандова Г.Х. • Бошланғич синф она тили дарсларида дидактик ўйинлар қўлланилишининг назарий жиҳатлари.....164.

Ахмедов Т.А., Азимов М.А. • Глобаллашува даврида ёшларда мафкуравий иммунитетни шакллантириш зарурияти.....168.

Музаффаров С.И. • Инсон « ахқийий ҳаётининг бош субстанционал элементи.....171.

Исаева Ш.М. • Некоторые аспекты перевода прозаического Юсуфа Хос Ходжиба "Кутадгу билиг" на английский и русский языки.....175.

Эгамбердиева А.М. • Талаба-ёшларда фаол фўқаролик позициясини шакллантиришда таълим тизимининг ўзига хос жиҳатлари.....177.

Низамиддинов Д.Н., Суурова А.И. • Изучение классических концепций мифа в европейской науке XX века .....181.

Қубаев А.С. • Раҳбар коммуникатив фаолиятини тақомиллаштиришнинг назарий-услубий асослари (ўрта махус таълим муассасалари мисолида).....183.

Қурбонов Н.Я. • Уқитувчи фаолиятида касбий коммуникатив компетенция ва мулоқотнинг аҳамияти.....186.

Садуллаева Н. • Эркин Воқордовнинг шеърлий санъатларини қўллаш мақорати.....189.

Муртазаева Ф.Р. • Зулфия Қуролбой қизини асарлари бадиияти.....191.

ЖАВОНДАГИ ХАЗИНА

Норбеков Ф.Н., Норбекова Р.У. • Артур Конан Дойя ижодида илмий фантастика .....196.